

**change
kitchen**
bewuste veroorzakers

Out of office: studiereizen naar de randen van Europa

Estland en Finland
Studiereis | 21 tot 25 september 2022

Helsinki waterfront - foto Jan Booij

Introductie

Wil je jezelf blijven ontwikkelen? Weten wat er beweegt in de wereld? Dan is het slim om regelmatig je vaste post te verlaten. Letterlijk. Door op reis te gaan, ervaar je wat er gaande is buiten je eigen blikveld. Je wordt je bewust van grote transformaties in de wereld, je leert verbanden zien en krijgt een nieuw perspectief op je eigen visie.

De afgelopen jaren organiseerden Jan Booij en Thijs Vink onder de vlag van Changekitchen, studiereizen naar India, Suriname, Iran en China. Met beleidsmakers, bestuurders en andere professionals uit het publieke domein gingen we op pad, om te onderzoeken hoe die landen omgaan met thema's als diversiteit en inclusie, demografie, mobiliteit, milieu, welzijn en zorg. Op veel plekken zagen we hierin de invloed van China terug. Het bracht ons inzicht in geopolitieke ontwikkelingen, maar ook de vraag: wat betekent dit voor Europa? Wat wordt de positie en rol van Europa in een veranderende wereld? Wordt Europa het openluchtmuseum van deze planeet? Of herpakt het zich en neemt het een nieuwe innovatieve positie in, waarbij de waarde van transparantie, duurzaamheid, diversiteit, inclusie en democratische grondbeginselen centraal staat? En wat betekent dat voor publieke sectoren als onderwijs, zorg, veiligheid en overheid?

Om deze vragen te onderzoeken, organiseren we vijf nieuwe studiereizen, onder de titel **Out of office - studiereizen naar de randen van Europa**. Onze bestemmingen: Ierland & Noord-Ierland, Estland & Finland, Turkije, Albanië, Malta & Italië. Reisdoelen die stuk voor stuk een interessant kruispunt vormen van drie perspectieven: de globale ontwikkelingen die van invloed zijn op alle landen, de definitie van wat ons bindt binnen geografisch Europa én het lokale perspectief vanuit historisch, cultureel en geopolitiek oogpunt. Aspecten die méér te maken hebben met jezelf, dan je in eerste instantie wellicht zou denken.

**Niets leert je meer over je eigen denkbeelden,
dan je te verdiepen in die van een ander.**

Leer van een ander en ontwikkel je als professional

De vraag 'waar staat Europa in de nabije toekomst?' vormt een perfecte context voor Nederlandse professionals om te leren, te onderzoeken en te reflecteren op het eigen perspectief.

Met een kleine groep deelnemers (maximaal 14) reizen we naar de randen van geografisch Europa. We gaan in gesprek met studenten, (politieke) bestuurders, historici en andere professionals. We kijken achter de schermen bij verschillende soorten organisaties en komen op onverwachte plekken. Samen gaan we de discussie aan, toetsen we denkbeelden en mogelijkheden. We stellen onszelf vragen als 'Hoe hangt dit samen met mijn eigen drijfveren en visie? Wat kan ik met deze ervaring doen, vanuit mijn eigen positie?'. We scherpen onze

inzichten en proberen zo veel mogelijk te leren. Van onze mede-Europeanen, maar ook van elkaar.

Deelnemers doen een schat aan inzichten op en zullen denkpatronen en kansen in hun eigen functioneren scherper gaan zien. Het geeft tools om verantwoordelijkheden en mogelijkheden pro-actiever in te vullen; een shift of perspective die de inspiratie en verdieping brengt, die spelers in alle professionele domeinen de komende jaren nodig zullen hebben, om actuele thema's op een andere, nieuwe manier te benaderen.

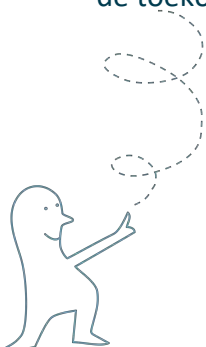
Waarom naar Estland en Finland?

In Estland en Finland komen boeiende historische, culturele en geopolitieke perspectieven samen. Een grote rol hierbij, speelt de relatie met buurland Rusland. Een rol die na de Russische inval in Oekraïne, weer een andere lading heeft gekregen. Tijdens deze reis verdiepen we ons in de bewogen geschiedenis en in tal van andere actuele thema's die spelen in Noordoost-Europa.

Estland heeft Rusland als 'grote broer' aan de oostgrens. Ruim 25% van de bevolking van Estland is van oorsprong Russisch. Dit is het gevolg van een door Moskou gestimuleerde immigratie ten tijde van de Sovjet-Unie. Daarnaast is Estland het meest digitale land van Europa geworden (de Esten kunnen bijvoorbeeld als sinds 2005 via internet hun stem uitbrengen). Na het ineenstorten van de Sovjetunie in 1991, werd Estland onafhankelijk. Het land zat opgescheept met verouderde Sovjet-technologie en voelde zich bovendien in de steek voelde gelaten door de rest van de wereld. Het land besloot daarop het meest technologisch vooruitstrevende land van de wereld te worden. Sinds 2004 is Estland lid van de EU en de Navo.

Ook Finland heeft met buurman Rusland een lange en bewogen geschiedenis. In 1809 werd Finland veroverd door Rusland en pas in 1918 erkend als onafhankelijk. In de zogenaamde winteroorlog, van 1939 tot 1940, vielen de Russen Finland weer binnen. In de vervolgoorlog vocht Finland mee met de Duitsers om de verloren gebieden weer terug te veroveren. Dat lukte deels, al behoren sommige grensstreken nog steeds bij Rusland. Tijdens de Koude Oorlog werd de Finse politiek sterk beïnvloed door de Sovjet-Unie, al bleef het onafhankelijk. Na de ineenstorting van de Sovjet-Unie in 1991, is Finland gaan werken aan de integratie met Europa. Finland is lid van de Europese unie sinds 1995, lid van de Eurozone sinds 1999 en lid van de Schengenzone sinds 2001. Na de recente Russische inval in Oekraïne, heeft Finland NAVO-lidmaatschap aangevraagd.

Wat leert het perspectief van de bewoners van Estland en Finland ons? Wat betekent het voor de toekomst van Europa? En wat is de relatie met ons persoonlijke perspectief?

Organisatie

De begeleiding van de studiereizen ligt in handen van Jan Booij en Thijs Vink. Al bijna vijftien jaar werken Jan en Thijs met veel plezier samen op het gebied van professionele ontwikkeling en diversiteitsvraagstukken. Zij doen dit op basis van een gedeelde visie op leiderschap, verantwoordelijkheid en verandering. Het reisprogramma voor Estland en Finland is inhoudelijk uitgewerkt samen met Finse en Estse leden van ENIEC (European Network on Intercultural Elderly Care, eniec.com).

Vanuit hun positie houden de leden van ENIEC zich dagelijks bezig met de thema's uitwisseling, samenwerking, van elkaar leren, historisch en cultureel perspectief. De vraagstukken waar deze reis om draait, liggen precies in hun expertise gebied. Dat maakt het mede door hen samengestelde programma, zo interessant.

Het programma per dag

Woensdag 21 september 2022 | Aankomen - Tallinn

We verzamelen in de morgen op Schiphol en vliegen rond tien uur naar Tallinn, Estland. Daar aangekomen reizen we naar ons hotel en schuiven we aan voor een lekkere lunch. Na de lunch verkennen we de hoofdstad met een stadswandeling. In de namiddag is er wat vrije ruimte. Je kunt verder de stad in duiken of even rusten in het hotel, alles is op loopafstand.

's Avonds eten we in een Russisch restaurant, samen met een aantal gasten uit ons netwerk. We gaan met hen in gesprek en delen onze eerste indrukken.

Donderdag 22 september 2022 | Ontdekken - Tallinn

Na het ontbijt gaan we naar het *Estonian History Museum*. We bezoeken de tentoonstelling *My Free Country* waarin we mee gaan op een reis door honderd jaar Estland, van de geboorte van de Republiek Estland tot aan vandaag. We staan stil bij de tweede wereldoorlog, de Russisch bezetting die daarop volgde en de bevrijding daarvan.

Na de lunch gaan we naar de Nederlandse Ambassade in Tallinn. Daar volgen we een inleiding op het land in relatie tot Nederland. Daarnaast staan we stil bij de oorlog in Oekraïne, het effect op Estland en op de vraag: wat betekent dit voor Europa?

In het tweede deel van de middag kun je kiezen voor het afleggen van een werkbezoek aan een publieke instelling of het bezoeken van een tweede tentoonstelling. In de mooi vormgegeven tentoonstelling *Why Estonia, 30 Years from the USSR to e-Estonia* staat het ontstaan van de digitale natie Estland centraal (het meest digitale land van Europa). Ook wordt er vooruitgekeken naar wat de toekomst in petto heeft. Bij het werkbezoek, krijg de kans om je verder te verdiepen de dagelijkse praktijk en in gesprek te gaan met professionals uit het Estse publieke domein.

Aan het einde van de middag ontmoeten we een aantal leden van ENIEC. We maken kennis, praten over hun perspectieven en de actuele vraagstukken waarmee zij zich bezighouden. Ook gaan we samen met hen uit eten op onze laatste avond in Estland.

Vrijdag 23 september 2022 | Ontdekken - Helsinki

Na het ontbijt gaan we naar de ferryhaven waar we om 10.30 de boot naar Finland nemen. Tijdens de twee uur durende overtocht, lunchen we aan boord. Na aankomst in Helsinki checken we eerst in bij het hotel. Daarna verkennen we de stad met een stadswandeling. Aan het einde van de middag bezoeken we de Nederlandse ambassade. Na een algemene inleiding op Finland, verdiepen we ons in de relatie met Rusland. We staan stil bij het officiële verzoek van Finland om toe te treden tot de NAVO, de Turkse reactie daarop en wat dit alles betekent voor de toekomst van Europa.

Voor het diner ontmoeten we enkele Finse Eniec-leden en andere professionals uit hun netwerk. Met hen gaan we inhoudelijk in gesprek over wat het betekent om te wonen en werken in Finland. We delen alle inzichten die we tot dan toe op onze studiereis verkregen en onderzoeken samen verschillende perspectieven. Daarna nodigen we hen allemaal uit om met ons mee te eten. De Finse keuken kent zowel Scandinavische als Russische invloeden; zalm, regenboogforel maar ook rendier wordt er veel gegeten. Welk Fins gerecht kies je? Leipäjuusto, Lohikeitto, Kaalikäryleet, Hernekeitto, Kaalilaatikko, Kalakukko, Perunarieska of Karjalanpiirakka?

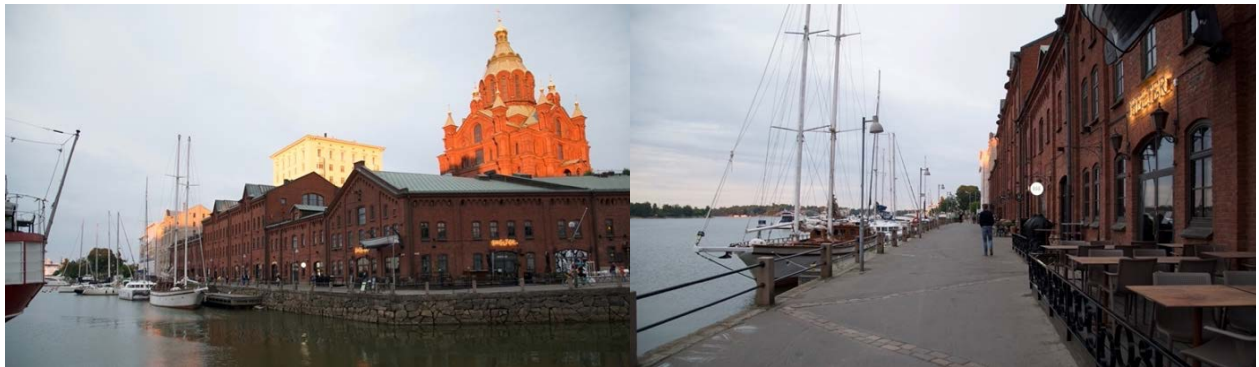
Zaterdag 24 september 2022 | Ontdekken Helsinki

Na het ontbijt gaan we naar het prachtige gebouw van *Kansallismuseo*, het Nationaal Museum van Finland. Daar bekijken we de tentoonstelling *The Story of Finland* dat ons het aangrijpende verhaal toont van de recente geschiedenis van het land. De tentoonstelling werpt een nieuwe, gedurfde blik op de wonden die zijn achtergelaten door oorlogen en de strijd voor onafhankelijkheid, maar het museum toont ook trots en vrolijkheid over het honderd jaar oude Finland; een land dat erin is geslaagd uit te groeien tot een land van democratie, gelijkheid en welzijn. De kleine eigenaardigheden van de Finnen worden daarbij niet overgeslagen: een volk dat verzot is op waterdichte overalls voor kinderen, heavy metal en sauna's.

Tijdens de lunch ontmoeten we een deel van onze nieuwe Finse vrienden van gisteravond. Zij geven ons na de lunch een introductie op hun eigen werkveld, hun verantwoordelijkheden en de uitdagingen die zij tegenkomen. We gaan met elkaar in gesprek en wisselen onderling kennis uit, als professionals en als Europeanen.

In het tweede deel van de middag is er vrije ruimte om te rusten of de stad nog verder te bezoeken. De laatste avond sluiten we af met een diner en livemuziek.

Zondag 25 september 2022 | Verdieping in de Finse cultuur

Op deze zondagochtend ontbijten we wat later. Daarna is er vrije ruimte in het programma waarin iedereen zich naar eigen inzicht verder kan verdiepen in de Finse cultuur. Je kunt bijvoorbeeld het stadscentrum bezoeken, naar een prachtige sauna aan zee (Löyly Helsinki), of iets anders doen wat je past. Rond 14.00 nemen we de trein naar het vliegveld, waar we rond 18.00 vertrekken. Rond 20.00 zullen we aankomen op luchthaven Schiphol.

Kosten en inschrijving

De kosten van de vijfdaagse studiereis (4 nachten) bedragen €2.000,- exclusief btw (€2.420,- inclusief btw). Dat bedrag is inclusief: twee vliegtickets, interne reizen, vier overnachtingen, eten en drinken. De enige aanvullende uitgaven waar je rekening mee kunt houden, zijn de kosten van alcoholische drankjes (los van een drankje bij het diner) of de aanschaf een souvenir. De inschrijving voor de studiereis naar Estland / Finland is geopend. Voor direct inschrijven, [klik hier](#).

Heb je vragen over de studiereizen?

Neem dan contact met ons op via studiereizen@changeKitchen.nl
of volg onze LinkedIn posts [#oooeurope](#).

Out of office – studiereizen naar de randen van Europa

6 – 10 april 2022:	Ierland / Noord-Ierland (Dublin en Belfast)
21 – 25 sept 2022:	Estland / Finland (Tallinn en Helsinki) – inschrijving geopend
april 2023:	Albanië (Tirana)
september 2023:	Turkije (Istanbul)
april 2024:	Malta / Italië (Sicilië)

De vijf studiereizen kunnen los van elkaar geboekt worden.
Voor meer info, zie changeKitchen.nl/studiereizen/

